

स तथा सह सङ्गम्य भार्यया कुरुनन्दनः । पाण्डुः परमधर्मात्मा युयुजे कालधर्मेण ।
 ततो माद्री समालिङ्ग्य राजानं गतचेतसं । मुमोच दुःखजं शब्दं पुनः पुनरतीव हि ।
 सह पुत्रैस्ततः कुन्ती माद्रीपुत्रौ च पाण्डवौ । आजग्मुः सहितास्तत्र यत्र राजा तथा गतः ।
 ततो माद्रीब्रवीद्राजन्नार्त्ता कुन्तीमिदं वचः । एकैव त्वमिहागच्छ तिष्ठन्वचैव दारकाः । ४८८०
 तच्छ्रुत्वा वचनं तस्यास्तत्रैवाधाय दारकान् । हताऽहमिति विकुश्ल्य सहसैवाजगाम सा ।
 दृष्ट्वा पाण्डुञ्च माद्रीञ्च शयानौ धरणीतले । कुन्ती शोकपरोताङ्गी विललाप सुदुःखिता ।
 रत्नमाणो मया नित्यं वीरः सततमात्मवान् । कथं त्वामत्यतिक्रान्तः शापं जानन्वनौकसः ।
 ननु नाम त्वया माद्री रक्षितव्यो नराधिपः । सा कथं लोभितवती विजने त्वं नराधिपं ।
 कथं दीनस्य सततं त्वामासाद्य रहोगतां । तं विचिन्तयतः शापं प्रहर्षः समजायत । ४८८५
 धन्या त्वमसि बाह्लीकि मत्तो भाग्यतरा तथा । दृष्टवत्यसि यद्वत्तं प्रहृष्टस्य महीपतेः ।
 माश्रुवाच । विलपन्त्या मया देवि वार्यमाणे न चासक्यत् । आत्मा न वारितोऽनेन सत्यं दिष्टं चिकीर्षुणा ।
 कुन्त्युवाच । अहं ज्येष्ठा धर्मपत्नी ज्येष्ठं धर्मफलं मम । अवश्यं भाविनो भावान्मा मां माद्री निवर्त्तय ।
 अन्विष्यामीह भर्तारमहं प्रेतवशं गतं । उत्तिष्ठ त्वं विद्वज्जैनमिमान्पालय दारकान् ।
 माश्रुवाच । अहमेवानुयास्यामि भर्तारमपलायिनं । नहि त्वप्ताऽस्मि कामानां ज्येष्ठा मामनुमन्यतां । ४८९०
 मां चाभिगम्य क्षीणोऽयं कामाङ्गरतसत्तमः । तमुच्छिन्द्यामस्य कामं कथं नु यमसादने ।
 नचाप्यहं वर्त्तयन्ती निर्विशेषं सुतेषु ते । वृत्तिमार्थं चरिष्यामि स्पृशेदेनस्तथा च मां ।
 तस्मान्मे सुतयोः कुन्ति वर्त्तितव्यं स्वपुत्रवत् । माञ्च कामयमानोऽयं राजा प्रेतवशं गतः ।
 राज्ञः शरीरेण सह ममापीदं कलेवरं । दग्धव्यं सुप्रतिच्छन्नमेतदार्थं प्रियं कुरु ।
 दारकेष्वप्रमत्ता च भवेथाश्च हिता मम । अतोऽन्यं न प्रपश्यामि संदेष्टव्यं हि किञ्चन । ४८९५
 वैशम्पायन उवाच ॥ इत्युक्त्वा तं चिताग्निसंघं धर्मपत्नी नरर्षभं । मद्रराजसुता त्वर्णमन्वारोहद्वयशस्त्रिणी ।
 इत्यादिपर्वणि सम्भवर्वणि पाण्डूपरमे पञ्चविंशत्यधिकशतोऽध्यायः ॥ १२५ ॥
 ॥ वैशम्पायन उवाच ॥ पाण्डुरूपरमं दृष्ट्वा देवकल्पा महर्षयः । ततो मन्त्रविदः सर्वे मन्त्रयाञ्चक्रिरे मिथः ।
 ॥ तापसा ऊचुः ॥ हिला राज्यञ्च राष्ट्रञ्च स महात्मा महायशः । अस्मिन् स्थाने तपस्तप्त्वा तापसान् शरणं गतः ।
 स जातमात्रान्पुत्रांश्च दारांश्च भवतामिह । प्रादायोपनिधिं राजा पाण्डुः स्वर्गमितो गतः ।
 तस्मेमानात्मजान्देहं भार्याञ्च सुमहात्मनः । खराष्ट्रं गृह्य गच्छामो धर्म एष हि नः स्मृतः । ४९००
 ॥ वैशम्पायन उवाच ॥ ते परस्परमामन्त्र्य देवकल्पा महर्षयः । पाण्डोः पुत्रान्पुरस्कृत्य नगरं नागसाङ्ग्यं ।
 उदारमनसः सिद्धा गमने चक्रिरे मनः । भीष्माय पाण्डवान् दातुं धृतराष्ट्राय चैव हि ।
 तस्मिन्नेव क्षणे सर्वे तानादाय प्रतस्थिरे । पाण्डोर्दारांश्च पुत्रांश्च शरीरे ते च तापसाः ।
 सुखिनी सा पुरा भूत्वा सततं पुत्रवत्सला । प्रपन्ना दीर्घमध्वानं संक्षिप्तं तदमन्यत ।
 सात्वदीर्घेण कालेन सम्प्राप्ता कुरुजाङ्गलं । वर्द्धमानपुरदारमाससाद यशस्विनी । ४९०५